

Lesk ja Wiesler

Franz Lehári operett
“Lõbus lesk” esietendus
Estonias 11. aprillil

HARRY LIIVRAND

Et Estonias mängitakse peale ooperi ja balleti ka operette, pole laiduväärt. Eestis kuulub operett rahvusoooperi traditsioonilisse repertuaaripoliitikasse juba ligi sada aastat ning institutsionaalselt on operett meil ammu tõstetud nn kõrgete kunstidega samale püünele, ehkki paljudes parimates Euroopa ooperimajades ei tuleks opereti lavastamine kõne allagi. Liiga rahvalik, liiga kommertslik, liiga meelelahutuslik, olen kuulnud põhjendusi Amsterdamis, Londonis, Brüsselis. Ei vaidle vastu. Need argumentid ei ole aga takistuseks opereti lavastamisele kuulsates saksakeelse kultuuriruumi – millesse Eestigi mentaliteediajalooliselt kuulub – ooperimajades.

Viin, üks igavesi operetikeskusi, on mitmel viimasel hooajal saatnud Estoniasse lavastajana gastroleerima nende Volksoperis furoori tekitanud Monika Wiesleri. Pressiteated ja eelutvustused ajakirjanduses rõhutasid, et tegemist on esimese naislavastajaga Austria muusikateatris. Nagu määraks sugu lavastaja töö kvaliteeti või publiku ja arvustaja suhtumist lõpptulemusse! Nii on küll naiivne mõelda. Olen Wiesleri senistest töödest Estonias näinud kahte, Johann Straussi “Viini verd” ja “Nahkhiirt”, ega pidanud pettuma. Kuid ega Ago-Endrik Kerge “Savoy ball” jt tänaseks legendaarsed lavastused olnud kehvemad. Mis aga Viini uue opereti klassikasse kuuluva Franz Lehári “Lõbusa lese” esietendusest Estonias kõigepealt meelde jääb, on Liina Keevalliku lavakujunduse keskpärane lahendus, dramaturgiline venitus ning meessolistide probleemid hääle kandvuse, intonatsiooni ja osalahendusega. Vaid Voldemar Kuslap jahmerdava saadikuna ja Tõnu Kilgas saatkonna figaroliku käskjalana annavad oma karakterile jume.

Lavastuses pole sära. Muusikateatris sümboliseerib igavus surma eelkõige opereti puhul ning seda ei vabanda seal millegagi välja. Lavastuses visatakse ka kildu “aktuaalsetel kohalikel teemadel”

Heli Veskus (Hanna Glawari)
ja Väino Puura (krahv Danilo).

FOTO HARRI ROSPU

nagu operetižanris kombeks, aga naljad ei aja eriti naerma ning tunduvad kohatuna (näiteks grisettide võrdlemine kodutütardega).

Wiesleri (kes on ühtlasi lavastuse koreograaf) variandis on “Lõbus lesk” heas mõttes vanamoodne lavastus. Mängitakse 1905. aasta mondäänset

Pariisi suurilma (moes ja sisustuses põimumas historitsism ultramoodsa juugendiga): daamid kannavad tohutuid õhulisi sulgedega kübaraid, härrad lampassidega pükse ja särpe üle vormikuu. Etenduse trumbid on (alates elavama tempoga teisest vaatusest) tantsustseenid, kostüümid (kunstnik Kustav-Agu

Lesk ja Wiesler

Etenduse trumbid on (alates lavama tempoga II vaatuses) tantsustseenid, kostüümid (kunstnik kustav - Agee

Püüman) ning orkester (dirigent Paul Mägi). Neid ei pea häbenema. Püümani elegantseid kostüüme läbib must-punane-valge koloriit ja intriigi kulminatsioonis rõhutab opereti finaalis peaosalise võitu efektselt värvi allegooria – kuldne kleit koos samas toonis hiigellehvikuga. Üks märkus siiski – turnüüri kasutamine oli 20. sajandi alguseks juba moest läinud.

Teise vaatuse stiliseeritud “ungarilikes” tantsudes jagub piisavalt operetliku salongilikkust ning kolmanda vaatuse kankaanis sellele tantsule omast bravuurset hinge. Sealjuures annab Heli Veskus (lesk Hanna Glawari) endast parima tantsijana, sulades loomulikult balletitruppi. Vokaalselt sobivad Veskus ja Margit Saulep (saadikuproua Valencienne) operetinäitlejaks suurepäraselt, aga et ennast rollis tõeliselt maksmat panna, peaksid mõlemad lauljad lavalise vabaduse suunas arenema. Operett on ka isikupärane näitlemine.

P. S. Kui otsitakse järgmist naislavastajat, soovitaksin Brigitte Fassbaenderit. Tema Dortmundi Ooperis lavastatud Jacques Offenbachi “Orfeus allilmas” löi möödunud sügisel laineid kogu Saksamaal.

Harry Liivrand „
„Muusika 2002 nr 2